

Uw levensverzekering in 1-2-3

<http://www.levensverzekering-123-gids.be>

In samenwerking met

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Uw levensverzekering in 123.....	3
STAP 1: Wat u moet weten	4
1. Wat?	4
2. Waarom?	4
3. Types	5
4. Waarborgen.....	7
5. Bijkomende waarborgen	9
6. Uitsluitingen.....	10
7. Formaliteiten	11
STAP 2: Betalen en besparen.....	12
1. Premiesamenstelling	12
2. Fiscale voordelen	12
STAP 3: Hoe kunt u kiezen?	14
1. De juiste waarborgen	14
2. De juiste premie.....	15
3. Overstappen	16
Goed om te weten	18
Woordenlijst.....	19
Over 123-gids	20

Uw levensverzekering in 123

De doorsnee Belg verzekert heel wat af: hij neemt een verzekering tegen diefstal, ongevallen, brand, glasbreuk, pech onderweg, onhandig huispersoneel, ramspoed tijdens de vakantie, roekeloze huisdieren enzovoort. Het mag dus niet verwonderlijk heten dat hij ook zijn meest kostbare bezit verzekert: 'zijn leven'.

De diverse formules en evenzoveel benamingen maken de 'levensverzekering' echter een onontwaaarbaar kluwen. Wie bijvoorbeeld dertig jaar geleden over een 'levensverzekering' sprak, had het eigenlijk over een soort spaarboekje dat de verzilvering van een kapitaal op een vooraf bepaald moment garandeerde. Of anderzijds aan nabestaanden een kapitaal uitkeerde bij het overlijden van de verzekerde.

Sinds 1990 is er echter veel veranderd in het aanbod van levensverzekeringen.

U kunt bijvoorbeeld een levenslange levensverzekering nemen, een tijdelijke overlijdensverzekering, een verzekering uitgesteld kapitaal met tegenverzekering, een gemengde verzekering, een verzekering met vaste termijn, een verzekering gekoppeld aan beleggingsfondsen... In feite zijn er zoveel verschillende formules en benamingen als er verzekerden zijn. De levensverzekering is wellicht de meest complexe onder alle verzekeringen.

Maar met welke formule bent u nu het beste af? Neemt u inderdaad beter een gemengde verzekering of is dat fiscaal minder aantrekkelijk? Hoe veilig zijn levensverzekeringen nog in deze financieel onzekere tijden? Hoe hoog zijn de kosten als u uw verzekering wilt afkopen? En wat bedoelt uw verzekeraar in hemelsnaam met tak 23-verzekeringen?

De grote diversiteit aan formules maakt vergelijken tot geen sinecure is. Daartegenover staat dat u als consument gegarandeerd een formule vindt die perfect aansluit bij uw huidige en toekomstige wensen en behoeften. Het loont dus zeker de moeite de respectieve polissen met elkaar te vergelijken. Wij helpen u graag een objectieve en juiste keuze te maken.

STAP 1: Wat u moet weten

1. Wat?

Van huis uit is de levensverzekering bedoeld om het leven of overlijden van iemand te verzekeren. In het eerste geval gaat het om een aanvullend pensioenkapitaal (ook wel 'kapitaal bij leven' genoemd) dat op de einddatum van het contract wordt uitgekeerd en de verzekerde de mogelijkheid geeft van een zorgeloze oude dag te genieten. Waarborgt uw levensverzekering uw overlijden, dan impliceert dit dat uw nabestaanden in elk geval zonder financiële zorgen achterblijven. Men spreekt dan van een overlijdenskapitaal (ook wel 'kapitaal bij overlijden' genoemd).

De combinatie van beide is echter ook mogelijk. De formule 'gemengde levensverzekering' biedt u namelijk de mogelijkheid om tegelijk een aanvullend pensioen op te bouwen en een overlijdenskapitaal voor uw familie te waarborgen.

Levensverzekeringen ondergingen de laatste jaren ingrijpende veranderingen. Sinds ruim tien jaar bieden zij ook toegang tot een gamma van beleggingsproducten. De tak 21-producten bieden een gewaarborgd kapitaal en gewaarborgde minimumrente (vaste rente) en de mogelijkheid tot winstdeelname. Bij de tak 23-producten daarentegen is er geen gewaarborgd kapitaal noch gewaarborgde rente maar is er wel kans op hogere opbrengsten. Tak 23-verzekeringen zijn namelijk gekoppeld aan beleggingsfondsen. Hun rendement hangt samen met de evolutie van de aandelen- en/of obligatiemarkt. Onnodig te zeggen dat tak 23-producten dus een hoger risico inhouden.

Overweegt u een levensverzekering af te sluiten, kijk dan niet alleen naar het gewaarborgde rendement. Let ook op zaken als de duur van het contract. Ga na of er al dan niet een minimum instapbedrag wordt gevraagd en hoe het met de kosten zit. Elke verzekeraar hanteert weer andere instap-, uitstap-, beheer- en afkoopkosten. U doet er ook goed aan om de fiscale voordelen van de respectieve verzekeringen tegen elkaar af te zetten evenals de criteria die al dan niet gelden om van deze voordelen te kunnen genieten.

Het advies van uw makelaar of van objectieve vergelijkingssites helpt u de oplossing te kiezen die het best bij uw huidige financiële middelen en uw vooruitzichten op middellange en lange termijn past. Zeker in economisch onrustige of moeilijke tijden is goed advies onontbeerlijk.

2. Waarom?

Een levensverzekering is in wezen veel ruimer dan 'een oudedagsvoorziening' of 'overlijdensdekking'. In feite maakt zij deel uit van een integrale financiële planning.

De meeste mensen sluiten een levensverzekering af als aanvulling op hun pensioeninkomen. Doorgaans is het wettelijk pensioenbedrag immers veel lager (30 tot 60%) dan het loon dat u tijdens uw werkzaam leven ontving. Zeven op de tien Belgen zijn er dan ook van overtuigd dat hun wettelijk pensioen niet zal volstaan om hun levensstandaard op peil te houden of hun oudedagsdromen te realiseren. Daarnaast neemt de vergrijzing in onze maatschappij toe. De levensverwachting stijgt

terwijl het percentage ‘werkende bevolking’ daalt. Nogal wat landgenoten willen dan ook niets aan het toeval overlaten en zorgen zelf voor een extralegaal pensioen als aanvulling op hun wettelijk of legaal pensioen. Anders dan de naam eigenlijk impliceert, kan een goede ‘levensverzekering’ niet verzekeren dat u in leven blijft. Het kan echter wel het verschil maken tussen een zorgeloze oude dag slijten of zitten verpieteren achter de geraniums.

Een andere belangrijke reden om een levensverzekering af te sluiten is de zorg voor de nabestaanden. Een overlijdensverzekering garandeert dat een bedrag dat aan uw nabestaanden wordt uitgekeerd als u voor de einddatum van het contract komt te overlijden. Een goede overlijdensverzekering kan niet voorkomen dat u overlijdt. Het kan echter wel voorkomen dat uw geliefden achterblijven met financiële zorgen. En naast alle verdriet en rouw, ook nog eens moeten piekeren over de financiële afwikkeling van uw overlijden.

Zoals gezegd kan een levensverzekering ook worden aangegaan als een vorm van belegging.

3. Types

Levensverzekeringen zijn zeer flexibele producten en omvatten verschillende mogelijkheden. Elke type heeft zijn eigen fiscale en juridische voordelen en implicaties.

Afhankelijk van de HOOFDWAARBORG die wordt verzekerd, kan men levensverzekeringen opsplitsen in twee hoofdcategorieën:

- **KAPITAAL OVERLIJDEN** : beoogt de uitkering van een kapitaal bij overlijden van de verzekerde vóór de einddatum van het contract. Binnen deze verzekering zijn er grosso modo drie subcategorieën:
  - de **LEVENSLANGE** verzekering: Het kapitaal bij overlijden wordt altijd uitgekeerd ongeacht het tijdstip van overlijden van de verzekerde. Het kapitaal wordt beschikbaar op het ogenblik dat de verzekerde overlijdt.
  - de **TIJDELIJKE** verzekering: Ook dit contract voorziet in de uitkering van een kapitaal bij overlijden. Voorwaarde is wel dat de verzekerde overlijdt vóór de einddatum van het contract.
  - de **SCHULDSALDOVERZEKERING**: Het kapitaal dat bij overlijden van de verzekerde wordt uitgekeerd is dusdanig dat het voldoende is om het saldo van bijvoorbeeld een hypothecair krediet aan te zuiveren. Omdat de schuld daalt naarmate er terugbetalingen gebeuren, zal dit kapitaal eveneens dalen naarmate de schuld daalt.

Daarnaast kunt u ook opteren voor de verzekering van een rente bij overlijden: De **RENTE OVERLIJDEN (WEDUWE- EN WEDUWNAARSRENTE)** is een percentage van de ouderdomsrente van de overleden huwelijkspartner. Dit percentage varieert naargelang van het tijdstip van overlijden van de verzekerde: nadat de ouderdomsrente is ingegaan dan wel voor het 55e levensjaar en voor ingang van de ouderdomsrente. Bij deze laatste situatie is bovendien bepalend of de overledene al dan niet minimaal 12 maanden aangesloten was bij de verzekering in kwestie

- **KAPITAAL BIJ LEVEN (PENSIOENKAPITAAL):** beoogt de uitkering van een kapitaal op de einddatum van het contract indien de verzekerde nog in leven is. U hebt de keuze uit een breed gamma van mogelijkheden. De meest gebruikelijke vormen van deze verzekering zijn:
- **Verzekering UITGESTELD KAPITAAL:** verzekert een pensioenkapitaal dat op de einddatum van het contract wordt terugbetaald mits de verzekerde op dat moment nog in leven is. Zo niet is er geen uitkering voorzien.
- **Verzekering UITGESTELD KAPITAAL MET TEGENVERZEKERING:** overlijdt de verzekerde voor de einddatum van het contract, dan zullen de premies toch worden terugbetaald, al dan niet met een vooraf vastgelegde interest.

Daarnaast kunt u ook nog opteren voor de verzekering van een **RENTE LEVEN (LIJFRENTE)** : Deze formule biedt de verzekerde de rest van diens leven (tot het moment van overlijden) een gegarandeerd extra maandelijks inkomen (aangevuld met een jaarlijkse winstdeelname). Met de optie ‘overdraagbaarheid’ kan bovendien een persoon, aangeduid door de verzekerde, na het overlijden van die verzekerde, blijven genieten van dit extra inkomen.

Erg populair - want erg aantrekkelijk – is de combinatie van de verzekeringen **Kapitaal Leven en Kapitaal Overlijden**. In dat geval spreekt men doorgaans over de

- **GEMENGDE VERZEKERING:** deze levensverzekering koppelt de voordelen van een verzekering bij overlijden aan die van een verzekering bij leven. U beschermt uw nabestaanden met een overlijdensverzekering en zorgt tegelijk voor een appeltje voor de dorst door een verzekering bij leven. Deze verzekering biedt talrijke mogelijkheden en is daardoor ook een van de meest bekende en aangepaste verzekeringen. Vandaar dat u ze bij diverse verzekeringsmaatschappijen terugvindt onder de naam ‘klassieke levensverzekering’. U kunt zelf het bedrag bepalen dat wordt uitgekeerd bij overlijden en datgene wat u op uw ‘oude dag’ krijgt. U kunt bijvoorbeeld kiezen voor 10/20. Dat betekent dat een kapitaal van 10 uitgekeerd wordt als de verzekerde vóór de einddatum van het contract overlijdt; een kapitaal van 20 wordt hem uitgekeerd als hij op de einddatum nog in leven is. Een verzekering met verhouding 10/10 is uiteraard ook mogelijk, net als nog andere ratio’s.

Naast de eerder klassieke vormen van levensverzekering(cf. hoger), kunt u ook opteren voor de meer nieuwe types, de **tak 21-** en **tak 23-verzekeringen**:

- **TAK 21-VERZEKERINGEN:** Zij bieden een gewaarborgd kapitaal en een gewaarborgde rentevoet. De rente kan per verzekeringsmaatschappij verschillen maar mag niet meer bedragen dan 3,75%. Deze verzekering biedt u een aantal fiscale rechten. De premies zijn bijvoorbeeld aftrekbaar mits u aan een aantal criteria voldoet. Of u er al dan niet goed aan doet gebruik te maken van deze rechten, is een vraag die aan bod komt onder de rubriek fiscale voordelen.
- **TAK 23-VERZEKERINGEN:** Bij deze verzekeringen hebt u – in tegenstelling tot de tak 21-verzekeringen - geen gewaarborgd kapitaal noch gewaarborgde rente maar maakt u wel kans op hogere opbrengsten. Hun rendement hangt samen met de evolutie van de aandelen- en/of obligatiemarkt. De **BELEGGINGSVERZEKERING:** is bij een hoge conjunctuur en een sterke beurs dé verzekering voor wie zekerheid wil combineren met een hoog rendement.

Bij dit type verzekeringen wordt de gewaarborgde rentevoet vervangen door 'rekeneenheden'. De gestorte premies worden omgezet in fracties van een of verschillende beleggingsfondsen die door uw verzekeraar worden aangeboden. Wilt u weten wat uw verzekering op een bepaald moment waard is, dan moet u het aantal eenheden dat u bezit vermenigvuldigen met de fondswaarde op dat moment. Meestal kunt u de waarden van die fondsen zelf (via de media of internet) opvolgen. Schrikt het ontbreken van een rendementswaarborg u wat af? U bent daarin niet de enige en al helemaal niet in economisch moeilijke, onzekere tijden. Weet echter dat uw fondsbeheerder al het mogelijke doet, om u een zo hoog mogelijk rendement te garanderen. Hij zal daarbij ook rekening houden met uw risicoprofiel: welk risico bent u bereid te nemen? Hoe ziet uw gezinssituatie eruit? Hebt u ervaring met beleggingen? Het antwoord op deze en andere vragen, bepaalt of u een defensieve dan wel dynamische belegger bent. En ipso facto ook de keuze van de fondsen waarin uw geld wordt belegd.

- **VERZEKERINGSBON:** Wenst u een beleggingsverzekering die u absolute gemoedsrust biedt, dan doet u er goed aan voor de verzekeringsbon te kiezen. Dit product is het best te vergelijken met een kasbon van de bank: het nettorendement is gegarandeerd; uw kapitaal is beschermd; u kiest zelf de looptijd; in geval u overlijdt vóór de einddatum, wordt de waarde van de bon onmiddellijk aan uw begunstigde uitgekeerd. Deze polis met vaste duurtijd en vaste minimumrente (opgelegd door CDV), heeft dus een hoop troeven in huis.

Om aan de roerende voorheffing te ontsnappen, kunt u opteren om een verzekering overlijden af te sluiten (die een uitbetaling garandeert van minimaal 130% van de gestorte premie).

Door de dalende rente heeft dit product vandaag de dag wel wat aan belangstelling ingeboet. Andere bedenking bij dit product is dat de overlijdenswaarborg met name voor de iets oudere verzekerde (50-plussers) een flinke beperking van het rendement inhoudt.

Bij levensverzekeringen bestaat net als bij de andere verzekeringen, de mogelijkheid om bijkomende of speciale waarborgen af te sluiten.

4. Waarborgen

Bij de levensverzekeringen zijn er in feite twee HOOFDWAARBORGEN: de waarborg 'leven' en de waarborg 'overlijden'.

- **OVERLIJDENSVERZEKERING:** een overlijden heeft voor de familie vaak zware financiële gevolgen. Naast een plotse daling van het gezinsinkomen, zijn er vaak ook nog zware ziekenhuisrekeningen, begrafenis- en successiekosten. Met de overlijdensverzekering laat u uw rechthebbende(n) financieel verzorgd achter. Voordeel van deze levensverzekering:
  - a. U bepaalt welk bedrag bij uw overlijden wordt uitgekeerd;
  - b. U kiest vrij de begunstigde(n);
  - c. U kiest hetzij voor een tijdelijke premie, hetzij voor een levenslange premie;
  - d. U kunt genieten van een belastingvermindering (30 à 40% van de gestorte premies).

Grosso modo zijn er drie grote categorieën binnen de kapitaalsverzekering overlijden:

- De **LEVENSLANGE** verzekering: het betekent dat het kapitaal bij overlijden altijd wordt uitgekeerd, ongeacht het tijdstip waarop de verzekerde overlijdt (met andere woorden, het maakt niet uit dat of u al dan niet voor de einddatum van het contract overlijdt). Deze vorm wordt vaak aangeboden als begrafenisverzekering vermits het kapitaal vrijkomt op de sterfdag van de verzekerde;
- De **TIJDELIJKE** verzekering: het afgesproken kapitaal wordt enkel uitgekeerd als de verzekerde overlijdt voor de einddatum van het contract. Is de verzekerde nog in leven op de datum dat het contract eindigt, dan eindigt deze verzekering. Deze vorm is bedoeld om het gezin financiële zorgen te besparen mocht de verzekeringnemer/kostwinner overlijden. Vanuit dat denken wordt de einddatum meestal op 65 jaar gesteld;
- De **SCHULDSALDOVERZEKERING**: het kapitaal bij overlijden is dusdanig vastgesteld dat het altijd voldoende is om bijvoorbeeld het saldo van een hypothecaire lening te voldoen. Het kapitaal daalt logischerwijze naarmate ook de schuld daalt.
- Daarnaast is er nog de **RENTE OVERLIJDENSVERZEKERING** of **WEDUWERENTE**: Soms wordt de levensverzekering afgesloten voor meer dan één persoon (doorgaans voor twee). Wanneer de eerste verzekerde sterft en de andere nog in leven is, worden achterstallen verder betaald aan de tweede verzekerde, hetzij ongewijzigd, hetzij gewijzigd. Dit noemt men de overdraagbaarheid van de rente.

LET WEL: Er zijn ook **VERZEKERINGEN OP VASTE TERMIJN**: door dit contract verbindt de verzekeringssmaatschappij zich ertoe een welbepaald kapitaal uit te betalen op een vastgelegde datum, ongeacht of de verzekerde op dat moment al dan niet in leven is. De verzekerde op zijn beurt verbindt zich ertoe een bepaald jaarlijks bedrag aan de maatschappij te betalen, zolang hij in leven is en ten laatste tot op de dag van betaling van het kapitaal.

- **VERZEKERING BIJ LEVEN:** Met deze verzekering bouwt u een pensioen op aan een vaste rentevoet gedurende de volledige looptijd van uw contract. U kunt het beschouwen als een soort spaarboekje. Het geeft u de zekerheid dat u de door u beoogde levensstandaard kunt aanhouden en dat u een zorgeloze oude dag kunt tegemoet zien. Voordeel van deze levensverzekering is onder meer het belangrijk fiscaal voordeel dat u erdoor geniet.

De meest gekende vormen van klassieke levensverzekeringen zijn:

- **UITGESTELD KAPITAAL ZONDER TERUGBETALING VAN DE PREMIES:** verzekert een pensioenkapitaal dat wordt uitbetaald op de einddatum van het contract op voorwaarde dat de verzekerde op dat tijdstip in leven is. Indien hij/zij vóór die einddatum overlijdt is er geen uitkering voorzien.
- **UITGESTELD KAPITAAL MET TERUGBETALING VAN DE PREMIES** voorziet in de uitkering van het kapitaal indien de verzekerde in leven is op de einddatum van het contract. Bij overlijden vóór de einddatum zullen de premies worden terugbetaald, eventueel verhoogd met een voorop afgesproken intrest.
- **VERZEKERING VAN RENTE (LIJFRENTE):** U kunt ook opteren om de rente te verzekeren. In dat geval betaalt de verzekeraar een lijfrente uit aan de verzekerde zolang die leeft. Er zijn verschillende soorten lijfrentes: onmiddellijke lijfrente (kan enkel met koopsom afgesloten worden en de uitbetaling gaat meteen in), uitgestelde lijfrente (wordt op een vooraf vastgelegd moment uitgekeerd mits de verzekerde dan nog in leven is) en tijdelijke lijfrente

(wordt voor een bepaalde tijd aangegaan bijvoorbeeld om eerder te kunnen stoppen met werken).

- **GEMENGDE VERZEKERING:** voorziet zowel in een kapitaal bij overlijden als in een pensioenkapitaal. De grote flexibiliteit en talrijke formules van dit type levensverzekering verklaren de populariteit ervan. De formule wordt bepaald door de verhouding tussen het kapitaal dat bij overlijden wordt uitgekeerd en het pensioenkapitaal. Uw verzekeraar zal het in dat kader hebben over de 'verhouding 10/X'. Een 10/20-verzekering impliceert dat het pensioenkapitaal het dubbele is van het kapitaal dat wordt uitgekeerd indien de verzekerde voor de einddatum overlijdt. Bij 10/10 is het uitgekeerde bedrag bij leven en welzijn op de einddatum even groot als bij overlijden voor de einddatum. Het grote voordeel van deze formule is de soepelheid ervan. Op elk moment kunt u beslissen of uw storting meer naar de opbouw van uw pensioen moet gaan dan wel naar de overlijdenswaarborg. Het laat u toe in te spelen op veranderende situaties in uw leven. U kiest bijvoorbeeld voor een 10/5-formule zolang uw kinderen nog jong zijn; zijn ze eenmaal het huis uit, dan kunt u bijvoorbeeld overgaan naar een 10/20 (kwestie van een mooi pensioen op te bouwen).

Naast deze klassieke vorm, hebt u zoals eerder gezegd ook de nieuwe varianten: TAK 21- EN TAK 23-VERZEKERINGEN.

Voor een volledig gedetailleerd en vergelijkend overzicht van alle waarborgen, verwijzen wij u graag door naar gespecialiseerde vergelijkingssites.

5. Bijkomende waarborgen

Het grote aanbod aan formules en types levensverzekering, maakt het voor u als consument mogelijk de perfecte verzekering op maat af te sluiten. U kunt immers zelf bepalen welke waarborg uw prioriteit geniet en of u opteert voor een levens-, overlijdens- of gemengde verzekering.

Daarnaast zijn er nog de nodige optionele waarborgen zoals bijvoorbeeld:

- **BEGUNSTIGING:** U kunt bijvoorbeeld uw kleinkind opnemen als begunstigde van uw levensverzekering. Doorgaans wordt de vervalddag van de verzekering gezet op de dag dat uw begunstigde meerderjarig wordt. Als grootouder kunt u in het contract laten opnemen dat uw kleinkind het geld pas op een bepaalde leeftijd mag krijgen. Het voordeel van deze waarborg is dat u iets aan uw kleinkinderen kunt schenken zonder dat uzelf afstand van uw kapitaal hoeft te doen.
- **INVALIDITEIT OF OVERLIJDEN DOOR ONGEVAL:** hoe erg een overlijden ook is, ook de kosten bij (tijdelijke of blijvende) invaliditeit kunnen letterlijk en figuurlijk zwaar wegen. Daarom kunt u een aanvullende waarborg koppelen aan uw levensverzekering. Overlijdt u door een ongeval, dan zal uw verzekeraar bijvoorbeeld het dubbele of drievoudige bedrag van het kapitaal overlijden uitkeren. Wordt u invalide, dan betaalt u geen premie tijdens de duur van uw werkonbekwaamheid; de verzekeraar neemt deze verplichting van u over. Ook kunt u in de polis laten opnemen dat bij volledige en blijvende arbeidsongeschiktheid een bepaalde rente of zelfs de vervroegde uitkering van het kapitaal wordt gegarandeerd.
- **VERZEKERING MET VASTE TERMIJN:** In dit geval verzekert u een kapitaal dat na een vastgelegde termijn wordt uitgekeerd, ongeacht of u op dat moment nog in leven bent. Mocht u voor de einddatum van het contract overlijden, dan spaart de verzekeraar in uw

plaats verder. De meest voorkomende verzekeringen op dit vlak zijn de huwelijks- en studieverzekeringen.

- **AANVULLEND MINIMUMKAPITAAL:** U kunt bijvoorbeeld bepalen dat aan uw nabestaanden een zeker minimumkapitaal uitgekeerd moet worden ook al bedraagt de reserve op het moment dat u overlijdt, minder. Met deze waarborg wordt de reserve die u hebt opgebouwd, aangevuld tot het minimumkapitaal dat u hebt gekozen.
- **AANVULLEND MINIMUMPERCENTAGE:** U kunt vastleggen dat het bedrag bij uw overlijden aangevuld wordt met een (door u gekozen) percentage. U legt bijvoorbeeld vast dat uw nabestaanden of begunstigden bij uw overlijden minimaal 130% van de reserve (inclusief de verworven winstdeelname) moeten krijgen.
- **PENSIOENSPAREN:** is in feite een 'verzekering bij leven' (pensioenvoorziening) met speciale belastingvoordelen.

Voor een gedetailleerd overzicht van deze (bijkomende) waarborgen verwijzen wij u graag naar de specialistische vergelijkende sites.

6. Uitsluitingen

Net zoals bij andere verzekeringspolissen, geldt ook bij levensverzekeringen dat bepaalde situaties een reden voor uitsluiting of voor niet-uitkering van het verzekerde kapitaal kunnen zijn:

- **RISICO OP OVERLIJDEN:** beoefenaars van bepaalde luchtvaartsporten zoals deltavliegen, parapente, benjispringen worden vaak uitgesloten van levensverzekeringen. Dat is eveneens het geval wanneer u als passagier in een (prototype van een) luchtvaarttoestel zit dat gebruikt wordt voor wedstrijden, demonstraties, recordvluchten of -pogingen, raids enzovoort.
- **OPSTAND EN TERRORISME:** het risico op overlijden dat (in)direct het gevolg is van een burgeroorlog of een opstand met politieke, sociale of ideologische achtergrond, al dan niet tegen de gevestigde orde. Ook de schade door nucleaire wapens is uitgesloten van dekking. Het risico op overlijden als een gevolg van een daad van terrorisme is bij de meeste verzekeringsmaatschappijen echter wel gedekt.
- **oorlog:** militairen die uitgezonden worden naar oorlogsgebieden, hebben een attest van hun werkgever nodig (zoniet is het overlijdenskapitaal niet gewaarborgd);
- **ZELFMOORD:** Bij zelfmoord van de verzekerde gaat de verzekeraar tot uitkering over als de zelfmoord meer dan 1 jaar na aanvang van het contract, gebeurt. Als de verzekerde binnen het jaar na afsluiten van de polis zelfmoord pleegt, wordt het kapitaal niét uitgekeerd.
- **OPZETTELIJKE DAAD:** een overlijden van de verzekerde door een opzettelijke daad (b.v. moord) van de verzekeringnemer of de begunstigde, of een opzettelijke daad die op hun aansporing gebeurt, is uitgesloten van dekking.
- **MISDAAD:** een overlijden ten gevolge van een misdaad of opzettelijk misdrijf door de verzekerde of met zijn hulp begaan, is uitgesloten van dekking.
- **CHRONISCHE ZIEKTE:** chronisch zieken worden meer dan eens geweigerd als verzekeringnemer, en als dat niet het geval is, moeten zij doorgaans een aanzienlijk hogere premie betalen dan de gezonde verzekeringnemers. Dat geldt bijvoorbeeld voor personen met MS, diabetes, HIV... maar vaak ook voor personen met een handicap. Indien u een verzekering afsluit voordat de ziekte zich manifesteert, is er uiteraard geen probleem. Maar

probeert u als chronisch zieke een levensverzekering af te sluiten, dan komen de problemen en vragen.

- **LEEFTIJD:** Een levensverzekeringscontract eindigt doorgaans als de verzekerde 65 jar wordt. Vanuit die optiek wordt aan een oudere verzekeringnemer vaak een hogere premie aangerekend.

Voor enkele uiterst gevaarlijke of zeldzame beroepen kan een bijkomende premie worden gevraagd.

7. Formaliteiten

Op uw polis levensverzekeringen vindt u als het goed is, deze elementen en betrokkenen terug:

- **VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ** bij wie u de levensverzekering afsluit;
- **VERZEKERINGNEMER:** de persoon die het contract met de verzekeringsinstelling sluit en de premiebetaling op zich neemt;
- **VERZEKERDE:** de persoon voor wie het risico van de verzekerde gebeurtenis geldt;
- **BEGUNSTIGDE(n):** de persoon of personen in wiens voordeel de verzekerde prestaties zijn bedongen;
- **KAPITAAL OVERLIJDEN:** het uit te keren kapitaal bij overlijden van de verzekerde tijdens een bepaalde periode
- **KAPITAAL LEVEN:** het uit te keren kapitaal bij leven van de verzekerde op een bepaalde datum;
- **PREMIE:** het bedrag dat de verzekeringsnemer betaalt in ruil voor de verbintenissen met de verzekeringsmaatschappij. Bij gemengde levensverzekeringen bestaat deze premie uit enerzijds de risicopremie die zorgt voor eventuele uitkering van het kapitaal bij overlijden, en anderzijds de spaarpremie die zorgt voor de samenstelling van het pensioenkapitaal.
- **RENTEVOET:** dit geldt enkel voor de tak 21-levensverzekeringen (niet-fondsgebonden). Deze rentevoet mag vrij gekozen worden door de verzekeraar maar mag het bij wet vastgelegde maximum niet overstijgen.

Bij de uitkering van het kapitaal moet u de nodige bewijsstukken kunnen voorleggen:

- Het ondertekende exemplaar van het contract en de eventuele bijlagen;
  - Een officieel document dat de geboortedatum van de verzekerde bewijst;
  - Een recto-verskopie van de identiteitskaart van de begunstigde.;
  - Bij afkoop of op de einddatum van het contract: een bewijs van leven van de verzekerde;
  - Bij overlijden van de verzekerde:
1. een uittreksel uit de overlijdensakte;
  2. een medisch of officieel getuigschrift omtrent de juiste doodsoorzaak;
  3. een overlijdensaangifte, ingevuld door de begunstigde(n);
  4. een akte van bekendheid die de rechten van de begunstigden bewijst ingeval zij niet nominatief in het contract werden aangeduid.

STAP 2: Betalen en besparen

1. Premiesamenstelling

Als u een levensverzekering afsluit wilt u uiteraard graag weten welke premie u daarvoor betaalt. Uw bijdrage wordt bepaald aan de hand van een aantal factoren:

- **UW LEEFTIJD:** hoe jonger u bent, hoe lager – normaliter – de sterfkans, dus hoe kleiner ook uw bijdrage. Uw sterftekans is zelfs op een statistische manier berekend in de ‘sterftetafels’. De gegevens omtrent de levensverwachting dienen als basis voor de premietarieven.
- **Uw GESLACHT:** Vrouwen leven doorgaans langer dan mannen. Uw verzekeraar kan met dit gegeven rekening houden bij het vaststellen van uw premie;
- **DUURTIJD VAN DE POLIS:** Het maakt natuurlijk een aanzienlijk verschil of u een bepaald bedrag al wil kapitaliseren na tien jaar of dat u dit doet na dertig jaar. In het laatste geval zal uw premie uiteraard veel lager liggen;
- **VERZEKERDE KAPITAAL:** uiteraard is uw bijdrage ook gerelateerd aan de hoogte van het kapitaal dat u wilt verzekeren;
- **Uw GEZONDHEIDSTOESTAND:** Mensen met een chronische ziekte of een handicap hebben het vaak moeilijk om een levensverzekering af te sluiten; zij kunnen meestal wel verzekerd worden maar vaak mits een hogere of bijpremie te betalen. Die dient om de verhoogde sterftekans te compenseren;
- **Uw BEROEPSRISICO:** als u een gevaarlijk of uiterst zeldzaam beroep uitoefent, doet u er goed aan om een bijkomende verzekering af te sluiten, met name om het risico op invaliditeit na een ongeval te verzekeren.

Net zoals bij andere verzekeringen, kunt u zelf bepalen wanneer u de premie wenst te betalen: eenmalig, jaarlijks, tijdens 2/3 van de looptijd of een combinatie ervan.

2. Fiscale voordelen

Een ding is zeker: de fiscaliteit van de levensverzekering is een complex gegeven! Er zijn levensverzekeringen mét en zonder fiscaal attest en mét en zonder fiscaal voordeel.

Zowel de premies als het uitgekeerde kapitaal zijn onderhevig aan belastingen.

- Op de premies van levensverzekeringen is sinds 1 januari 2006 een belasting ingevoerd. Deze taks bedraagt 1,1%. Natuurlijke personen die in België wonen zijn deze belasting verschuldigd voor nieuwe én lopende contracten, zowel voor de tak 21-producten als de tak 23-producten. Enkel de bijdragen aan een levensverzekering, gesloten in het kader van pensioensparen, zijn van deze taks vrijgesteld. Ook buitenlandse verzekeraars moeten deze belasting inhouden en doorstorten aan de Belgische fiscus.
- Op het opgebouwde KAPITAAL wordt eveneens een belasting geheven. Doorgaans wordt wanneer u 60 wordt, 10% ingehouden op de spaarreserve via de gewaarborgde rentevoet.

De winstdeelname is belastingvrij. Sluit u na uw 55e een polis af, dan wordt de belasting pas na tien jaar ingehouden. Dit geldt dan als de definitieve eindbelasting; daarna zijn er geen taksen meer verschuldigd, zelfs niet op het moment dat u uw kapitaal opvraagt. Door nog premies te storten na de inhouding van de belasting (in principe op uw 60e) kunt u echter nog altijd genieten van belastingvermindering, ook in de periode dat u niet meer belast wordt.

Om het sparen voor een aanvullend pensioen aan te moedigen, voorziet de fiscus een aantal fiscale stimuli maar die gelden voornamelijk enkel voor de tak 21-verzekeringen. Een tak 21-verzekering geeft recht op belastingaftrek (30 à 40% van de premie) terwijl een beleggingsproduct (tak 23-verzekering) dit belastingvoordeel niet geniet. Indien een product als een levensverzekering wordt verkocht, maar achteraf een beleggingsformule blijkt te zijn, kan dit verstrekkinge gevolgen hebben: de verzekerde verliest het belastingvoordeel en de belastingaangifte is foutief ingevuld met eventuele boetes als gevolg.

Sluit u een gemengde levensverzekering af, dan kunt u opteren voor belastingaftrek in het kader van langetermijn- of pensioensparen. Er moet echter wel aan aantal criteria worden voldaan:

- De levensverzekering mag niet voor de pensioenleeftijd van 65 jaar worden uitgekeerd;
- U moet een minimaal aantal premies hebben betaald aan een Belgische verzekeringsmaatschappij of een Belgische afdeling van een buitenlandse verzekeraar;
- De begunstigde bij leven moet altijd de verzekeringnemer zelf zijn;
- Er is een beperking op het bedrag dat u mag aftrekken van uw belastbaar inkomen (voor 2008 werd dit bedrag vastgesteld op 1990 euro per persoon).

Zoals gezegd is de belastingaftrek een recht en geen plicht. Aan u de keuze of u er al dan niet van gebruikmaakt; beide mogelijkheden bieden namelijk fiscale voordelen:

- U hebt geen enkele keer de premie in mindering gebracht van uw belastbaar inkomen: in dat geval wordt u bij de uitkering van het kapitaal niet belast;
- U hebt de premie wel van uw belastbaar inkomen afgetrokken: in dat geval zal de fiscus doorgaans een gedeelte inhouden van het totaal verzekerd kapitaal; meestal wanneer u 60 jaar wordt. Op dat moment zal de fiscus de bevrijdende taks op het langetermijnsparen heffen. De winstdeelname is daarentegen nooit belastbaar.

Daarnaast geldt ook nog een fiscale regeling bij afkoop of opname van het kapitaal. Over deze regeling wordt gedetailleerd besproken bij de rubriek 'kosten'.

STAP 3: Hoe kunt u kiezen?

U bent op zoek naar de beste levensverzekering maar ziet onderhand door de bomen het verzekeringsbos niet meer? Het vergt de nodige tijd en de nodige kennis om de respectieve polissen van de verzekeringsmaatschappijen door te nemen en met elkaar te vergelijken. En met name levensverzekeringen lijken door hun buitengewone diversiteit van mogelijkheden, formules en kosten een onontwarbaar kluwen voor de verzekeringnemer.

Als u een levensverzekering afsluit, zijn dit de kernvragen die u zich moet stellen:

- Kan ik met deze verzekering op termijn mijn levensstandaard behouden?
- Beschikken mijn geliefden na mijn overlijden over voldoende financiële bescherming?
- Geniet ik optimaal van alle mogelijke fiscale voordelen?

Als het antwoord op deze vragen een volmondig 'ja' is, hebt u inderdaad de juiste keuze gemaakt. Als u echter twijfelt, zijn er gelukkig nog vergelijkende sites waar u terecht kunt.

1. De juiste waarborgen

Uiteraard moet u allereerst voor uzelf uitmaken of uw prioriteit ligt bij de opbouw van uw pensioen of bij het waarborgen van financiële zekerheid voor uw nabestaanden. Of wilt u tegelijk een aanvullend pensioen opbouwen en een overlijdenskapitaal waarborgen? De keuze van uw waarborg zal immers bepalen of u het best af bent met een pensioenverzekering, een overlijdensverzekering of een gemengde levensverzekering.

Maar daarmee is de kous nog niet af!

Bij de pensioenverzekering hebt u immers de keuze tussen een verzekering **UITGESTELD KAPITAAL** en **UITGESTELD KAPITAAL MET TEGENVERZEKERING**. In het eerste geval wordt het kapitaal enkel uitgekeerd als u op de einddatum van het contract nog in leven bent. In het tweede geval worden de netto gestorte premies terugbetaald als u de einddatum van het contract niet haalt. En wat de overlijdensverzekering kunt u kiezen uit een **LEVENSLANGE OVERLIJDENSVERZEKERING**, de **TIJDELIJKE** vorm of de **SCHULDSALDOVERZEKERING**.

Vervolgens zult u moeten uitmaken welke renteformule uw voorkeur geniet?

U kunt kiezen voor een **RENTE OVERLIJDEN** (weduwerente) of een **RENTE LEVEN** (lijfrente). Voor een verzekering met een gegarandeerde (vaste) rente (Tak 21-product) of een verzekering waarbij het rendement gebonden is aan de prestatie van obligatie- en/of beleggingsfondsen (Tak 23-product). Bij het eerste type verzekeringen bent u verzekerd van een bepaald kapitaal, een bepaalde minimumopbrengst en een eventuele winstdeelneming. De verzekeringen onder Tak 23 hebben een niet-gegarandeerde opbrengst. Het onderscheid tussen Tak 21 en Tak 23 is echter niet altijd duidelijk en evenmin absoluut want ook binnen Tak 23 vindt u producten met een kapitaalsgarantie (m.a.w. die u garanderen dat u uw minimumkapitaal terugkrijgt).

Kiest u voor een beleggingsverzekering, dan is er nog de vraag of u een defensieve, neutrale of agressieve (dynamische) belegger bent. Uw profiel en uw eerdere ervaringen met beleggen bepalen welke fondsgebonden levensverzekering het beste bij u past.

Vragen te over dus... Wilt u graag hulp bij het maken van de juiste keuze? Laat u in dat geval leiden door de vergelijkingen die u op daartoe gespecialiseerde sites vindt. Met één muisklik ziet u de respectieve premies, waarborgen en kosten. Meer dan bij andere verzekeringen is het van cruciaal belang om de juiste keuze te maken; u verzekert immers uw meest kostbare bezit: uw leven.

2. De juiste premie

Bij het kiezen van de voor u juiste levensverzekering speelt een 'aantrekkelijke' premie uiteraard een grote rol.

Maar een 'fiscaal en financieel aantrekkelijke' levensverzekering wordt door meer dan louter de premie bepaald. Ga daarom bij de respectieve verzekeraars ook na hoe het zit met:

- **DUUR VAN HET CONTRACT:** dat kan minimaal maar ook maximaal zijn.

Het contract vangt aan op de datum die met wederzijdse toestemming in de bijzondere voorwaarden is vermeld, na ondertekening van de polis en storting van de eerste premie. De verzekeringnemer heeft het recht om het contract op te zeggen binnen dertig dagen na aanvangsdatum van het contract. De einddatum wordt eveneens aangegeven in de bijzondere voorwaarden.

- **INSTAPBEDRAG:** dit minimaal te investeren bedrag ('instapticket') kan bijvoorbeeld sommige producten voor kleine spaarders al ontoegankelijk maken. Uw verzekeraar kan van u een eerste minimale storting (van bijvoorbeeld 5000 euro vragen en bijkomende minimale stortingen van bijvoorbeeld 1000 euro);
- **KOSTEN:** instapkosten, uitstapkosten, eventueel beheerskosten. Deze kosten kunnen afhangen van het gespaarde bedrag, de omvang van de stortingen, het feit of u al dan niet al klant bent bij de verzekeringsmaatschappij. Deze kosten drukken uiteraard het rendement van het contract.
  - **INSTAPKOSTEN:** worden doorgaans afgetrokken van het intekenbedrag. Sommige verzekeringsmaatschappijen rekenen instapkosten bij elke storting: het percentage varieert naargelang van het gestorte bedrag;
  - **UITSTAPKOSTEN:** In sommige gevallen hoeft u na een bepaalde periode geen uitstapkosten meer te betalen, of zijn ze degressief tijdens de laatste jaren van de looptijd van het contract;
  - **BEHEERSKOSTEN:** Het kan zijn dat uw verzekeringsinstelling kosten aanreket voor het financieel beheer van uw beleggingsverzekering; deze kosten kunnen variëren naargelang van de fondsen die in uw beleggingskorf zitten;
  - **KOSTEN OVERDRACHT VAN FONDSEN:** dit zijn eventuele kosten bij fondsenwisseling. Doorgaans kunt u eenmaal per jaar gratis wisselen van fondsen, nadien wordt een percentage op het overgedragen bedrag gerekend.
  - **AFKOOP-/OPNAMEVERGOEDING:** U kunt om het even wanneer de reserve van uw contract **VOLLEDIG OPNEMEN** bijvoorbeeld als u het wilt herbeleggen in een ander contract. In dat geval spreekt men van een vervroegde **AFKOOP**. Het contract wordt

hiermee beëindigd. Consequentie is dat u doorgaans niet de volledige 100% van het opgebouwde kapitaal uitgekeerd krijgt. De aanvraag tot afkoop moet schriftelijk (gedateerd en ondertekend) gebeuren en u moet er een recto-versokopie van uw identiteitskaart bijvoegen.

Na een bepaalde periode (doorgaans na 8 jaar) kunt u ook GEDEELTELIJKE OPNEMINGEN doen. Dit leidt uiteraard tot een vermindering van de uitkering op de einddatum. Bij sommige verzekeringsmaatschappijen kunt u bij onvoorziene gebeurtenissen kosteloos eenmalige of periodieke opnames doen op voorwaarde dat het saldo van het opgebouwde kapitaal hoger of gelijk is aan een door de verzekeraar bepaald bedrag.

- **VOORSCHOT OP POLIS:** U hebt verhoudingsgewijs bijgedragen tot de vorming van de wiskundige reserves van de contracten. U bent dus in zekere zin onverdeelde medeëigenaar voor een gedeelte van deze reserves. U kunt de andere medeëigenaars - vertegenwoordigd door de verzekeraar – vragen u een lening toe te staan tegen de waarde van uw gedeelte. Men spreekt dan van een **LENING OP POLIS** of een **VOORSCHOT OP POLIS**. U kunt dit voorschot makkelijk (zonder enige formaliteit) en tegen een zeer gematigde interestvoet bekomen.
- **PREMIEVRIJMAKING VAN HET CONTRACT OF REDUCTIE:** Als u stopt met het betalen van de premies, wordt het verzekerde kapitaal gereduceerd tot het bedrag dat kan worden verzekerd op grond van de al aangelegde reserves. De premievrije of gereduceerde waarde van het contract omvat de waarborgen die verzekerd kunnen blijven zonder verdere premiebetaling.
- **INPANDGEVING:** de titularis van een levensverzekering kan zijn contract in pand geven bij een bank of een ander leenorganisme met de bedoeling een persoonlijke lening te bekomen.
- **FISCALE VOORDELEN:** Om het sparen voor een aanvullend pensioen aan te moedigen voorziet de fiscus een aantal fiscale voordelen voor de klassieke en gemengde levensverzekering maar dat geldt enkel als u voor een tak 21-product kiest. Levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen komen vooralsnog niet in aanmerking voor deze stimulans.

3. Overstappen

Als u overweegt over te stappen naar een ander type verzekeringen, weet dan dat dit een vrij complexe handeling is die bovendien ook nog duur kan uitvallen. Stap dus niet ondoordacht over van het ene levensverzekeringsplan naar het andere. De overdrachten tussen fiscale contracten worden immers bijna altijd belast. Uitzondering hierop is de transfer van de ene pensioenspaarverzekering naar de andere, of tussen een pensioenspaarfonds en een ander fonds. In dat geval mag de verzekeraar wel degelijk verschillen zolang het formele kader maar gerespecteerd wordt.

Anders wordt het echter als u wenst over te stappen van de ene vorm van langetermijnsparen naar een andere (met name de levensverzekering). Die overdracht wordt namelijk aangezien als een 'belastbare vervroegde afkoop'. Dat betekent met 33,31% aan kosten, een fikse aderlating die u dus beter ook vermijdt.

Maar wat als u écht een goede reden heeft om van een pensioenspaarsysteem over te schakelen naar een systeem van langetermijnsparen?

Als u geen hypothecair krediet heeft, kan het best zijn dat u meer wilt sparen dan 830 euro (het fiscale plafond in het systeem van pensioensparen). Met het systeem van langetermijnsparen loopt het fiscale voordeel op tot 1.990 euro.

Blijkt een pensioenspaarplan in dergelijk geval niet interessant, dan kan een overstap gerechtvaardigd zijn. In dat geval bestaat de minst slechte oplossing erin het bestaande pensioenspaarcontract te beperken en een nieuw spaarplan op lange termijn af te sluiten.

Goed om te weten

INFO OVER BELASTINGVERMINDERING levensverzekeringen:

Federale overheidsdienst Financiën

tel. 02 57 257 57

info.tax@minfin.fed.be

www.minfin.fgov.be

KLACHT INDIENEN OF BEMIDDELING NODIG?

Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA)

Afdeling Consumentenbescherming

Dienst Vragen en Klachten inzake Verzekeringen

Congresstraat 12-14

1000 Brussel

tel. 02 220 52 11

cob@cbfa.be

www.cbfa.be

Woordenlijst

Levensverzekering

Heeft als doel kapitaal samen te stellen op een welbepaald moment. Kan maar hoeft niet in het kader van pensioenopbouw te zijn.

Overlijdensverzekering

Betaalt een kapitaal uit ingeval de verzekerde overlijdt

Vastetermijnverzekering

Betaalt een kapitaal uit op een welbepaalde datum maar de premie is alleen verschuldigd als de verzekerde nog in leven is

Tak 21

Levensverzekeringen niet gebonden aan beleggingsfondsen en dus met een vaste rentevoet

Tak 23

Levensverzekeringen verbonden met beleggingsfondsen en waarbij de gewaarborgde rentevoet vervangen is door rekeneenheden.

Over 123-gids

123-gids wil u op een objectieve en kwaliteitsvolle manier inlichten over verschillende thema's die u als consument aanbelangen.

- www.woonkrediet-123-gids.be
- www.lening-123-gids.be
- www.kredietkaart-123-gids.be
- www.sparen-123-gids.be
- www.televisie-123-gids.be
- www.gsm-123-gids.be
- www.internet-123-gids.be
- www.elektriciteit-123-gids.be
- www.levensverzekering-123-gids.be
- www.autoverzekering-123-gids.be
- www.woonverzekering-123-gids.be

Hebt u een vraag of opmerking? Stuur dan een e-mail naar info@123-gids.be.

Wilt u prijzen vergelijken? Dan kan u terecht bij onze partnerwebsite www.comparatio.be.